

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 55—40, József 68—88.

MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP

Előfizetési árak: Egész évre 140 K
Félévre 75 K. Negyedévre 40 K.
Egyes szám ára — — — 4 korona.

Budapest, 1922.

III. évfolyam 3. szám.

Vasárnap, január 15.

RUBINEK GYULA

(y) A magyar gazdátársadalomnak nagy gyásza van. Rubinek Gyula meghalt.

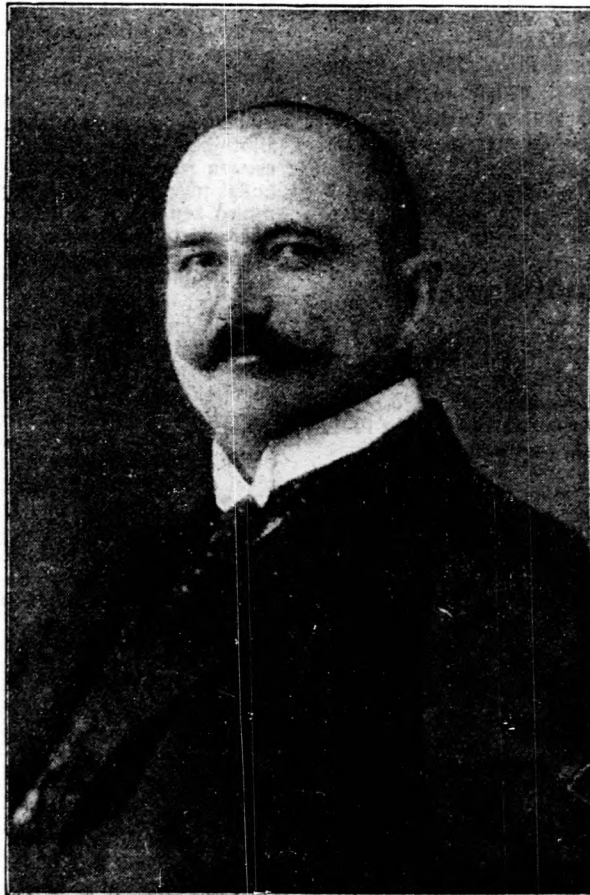
Mint villám sujtotta fa dőlt ki, férfikora delén, képességeinek java termő erejében. Alig tudjuk elhinni, hogy ne legyen többé az a férfiú, aki testben, lélekben a hajthatatlan erőt képviselte. De ime testbe összeroskadt s elméjének fényességére ráborult a sötét halál.

Rubinek Gyula az agrárpolitika úttörője és a magyar föld egyik legnagyobb fia volt. Több mint harminc éven át a mezőgazdaság haladásáért és a földművelők jólétéért annyit dolgozott, küzdött és alkotott, mint senki más. Gazdatisztpályán kezdette, de a beleoltott isteni szikra szélesebb érvényesülési tért követelt. Ezt megtalálta az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnél, amelynek harminc éven át vezető tisztviselője és lelke volt.

Abban az időben a magyar gazda csak névleges ura volt földjének, mert a termelés hasznát jórészt felemésztette a túltengő spekuláció és az egyoldalú vám- és kereskedelmi politika. Rubinek első feladata az volt, hogy felnyissa a közvélemény szemét s a gazdákat közgazdasági érdekeik felismerésére vezesse. Társaival együtt a

mezőgazdasági élet minden kérdését felölelő programot dolgoz ki és ezt országos gazdaggyűlés elé terjeszti, amelynek határozatai forrásai lettek a később folyamán duzzadt agrármozgalmaknak.

Látni és tanulni vágyván, beutazta a haladottabb nyugati államokat és lelkében az alkotás terveinek egész magtárát hozta haza. Szerzett tapasztalatai felhasználásával fényes sikertű országos mezőgazdasági kiállítást rendezett. Megszervezte a gazdasági egyesületek országos szövetségét, melynek keretében hatvan ezer gazda tömörült. Javaslatára jött létre a Gazdák Biztosító Szövetkezete. Részt vett a Hangya és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete alakításában. Ő hívta életre a mezőgazdasági szesztermelők országos egyesületét. E lázas szervezőmunka közben a gazdákat érdeklő minden kérdéssel olyan alaposággal foglalkozott, mint előtte senki más. Munkásügyi és szociálpolitikai tanulmányai ma is a legértékesebb forrásművek. A mezőgazdasági érdekképviselőre vonatkozó első törvényjavaslatot ő dolgozta ki. A birtokreform és a többtermelés szervezése érdekében megindított mozgalmi megrázzák a közvéleményt. Vámpolitikai

Rubinek Gyula

téren kifejtett hatalmas munkásságával utat tör annak az elvnek, hogy a mezőgazdaság az iparral arányos vámvédelemhez jusson.

Kifoghatatlan az alkotó gondolatokból. Megszervezi a népius gazdasági előadásokat, gazdasági néplapot alapít s egész könyvtárt ír össze. Mestere minden kérdésnek s a szellemi vezérlet mindinkább az ő erős kezeiben összpontosul.

A proletárdiktatura bukása után a nemzetet feltámasztó munka élére áll és a kisgazdák és földművelők millióin akarja felépíteni a jobb jövőt. Megteremtője és vezére a kisgazdapártnak, amely a nagyatádi Szabó István pártjával egyesül, diadalmasan kerül ki a választásokból. A szervezés és a politikai agitáció munkájában Rubinek fényes képességeinek, csodás munkabírásának és önfeláldozó készségének újabb, megkapó bizonyosságait adja. Szemünk láttára izzik, ég életereje akaratainak hatalmas tüzeiben.

A nemzeti kormány újjá alakulásával Rubinek átveszi a földművelésügyi tárcát s miniszterségének alig egy esztendei ideje alatt tető alá hozta a mezőgazdasági érdekképviseletet. Közgazdasági egyetemet lét-sít és kidolgozta a földreform törvényjavaslatot, amely a nagyatádi Szabó pótlásaival törvényvé válik. Társadalmi téren is épít. Megalapítja az Országos Faluszövetséget s ezzel régi legkedvesebb gondolata válik testté. 1920 derekán a kereskedelmi minisztériumot veszi át, de itt nem volt ideje tartalmas munkatervének megvalósítására, mert néhány hónap múlva az újra alakult minisztériumból kimaradt. Ezentúl pártjának élt és új, nagy terveket készített elő.

De az emberfölötti fáradalmak és izgalmak felőrölték szervezetének erejét s lángoló lelke nem bírt többé erőt venni a gyarló test gyengeségén. Rohamosan fejlődő szerve szívbajával ágynak esett és hiába keresett gyógyulást, a romboló betegség nem eresztette ki többé karmai közül. Nehéz szenvedés után, megnyugodván Isten súlyos akaratában, szemei bezárultak és nagy lelke elköltözött.

Ez a nagy ember igazi férfi volt. Munkájában csupa jöttenni vágyás, kemény szavai mögött csupa szív, férfias erélyének acélburkában csupa olvadó arany. És képességeinek minden értékét a magyar földnek és népének áldozta utolsó lélekzetvételnél erejéig.

Magyar gazdák és földművelők, emeljétek meg a kalapotokat és küldjétek áhítatos üdvözlötet az elszállott lélek után!

Rubinek Gyula élettörténete.

Rubinek Gyula 1865 szeptember 10-én született a bars megyei Óhajon, felvidéki gazdacsaládból. Középiszkoláit Érsekújváron és Nyírában végezte, azután pedig a magyaróvári gazdasági akadémián szerzett kitűnő eredménnyel oklevelet. Radics báró 1886-ban a bács megyei Kúnbaján fekvő birtokára hívta meg intézőnek. Az 1901. év elején Baross Károly, a *Borászati Lapok* társszerkesztőjének hívta meg.

Ugyanebben az évben lépett Rubinek az OMGE kötelékébe is, amidőn az egyesület 1891 október 1-én megindította a *Köztelek* című lapját, amelynek élére Baross Károly főszerkesztő mellé Rubinek Gyulát választották meg társszerkesztőül. A szerkesztői tolla 1894-ben már az OMGE ügyvezető-titkári állásával cserélte fel. Az 1896-ban tartott IV. országos gazdakongresszus határozatai folytán az OMGE külföldi tanulmányútra küldte Rubinek Gyulát.

A nyugati államok gazdasági és szövetkezeti szervezetének tanulmányozása alapján a vármegyei gazdasági egyesületek hazánk ezeréves fennállásának emlékére megalakították a *Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségét*, amelynek Rubinek lett a szövetségi titkára. A szövetség 1899-ben Szegeden rendezte az első országos mezőgazdasági kiállítását. A kiállítás rendezése körül elért sikerei eredményül a király Rubinek Gyulát a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntette ki.

A hazai mezőgazdasági szeszifözde-tulajdonosokat Rubinek országos szervezetbe tömörítette és ennek köszönhető, hogy a *Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesülete* sikerrel vívta meg harcát a nagyipari gyárakkal szemben. Rubinek két ízben tanulmányozta külföldön a biztosítási és szövetkezeti szervezeteket. A szegedi országos gazdakongresszus határozata folytán Rubinek kezdeményezésére alakult meg a *Gazdák Biztosító Szövetsége*, amelynek Rubinek Gyula lett az igazgatója. 1901-ben az újradí kerület országgyűlési képviselővé választotta és a parlamentben mezőgazdasági kérdésekben tartott beszédeivel tűnt fel.

Az agrárpolitika téren kifejtett sokoldalú munkásságának elismerésül Darányi Ignác földművelésügyi miniszter Rubinek Gyulát bízta meg a *mezőgazdasági érdekképviseletekről szóló törvényjavaslat elkészítésével*.

1906 december elején foglalta el Rubinek Gyula az *OMGE igazgatói székét*. Élénk részt vett a *Magyar Mezőgazdák Szövetsége* és a *Hangya szövetkezet* alakításában.

Az októberi forradalom idején hatalmas erővel küzdött az összeomlás ellen és amidőn a vörös ár lepte el az országot, Rubinek helyén maradt és igazi férfi módjára nézett szembe a következményekkel, bár tudta, hogy elfogatási parancsot adtak ki ellene. A Lenin-fiúk feldúlták lakását, majd börtönbe vetették és a *kommunizmus idejét kis megszakítással fogházban töltötte*.

A nemzeti felújulás idején, 1919 augusztus 29-én, Friedrich István felkérésére elvállalta a földművelésügyi tárca vezetését és ezt a tárcát megtartotta Huszár Károly és Simonyi-Semadam Sándor kabinetjében is. Mint földművelésügyi miniszter élére állott a kisgazda- és földművelésügyi tárcának. Az egységes kisgazda- és földművelésügyi tárcájában oroszlánrész illett meg munkásságát. 1920 január 27-én Kecskeméti első kerülete egyhangú lelkesedéssel bízta meg képviselőjével. Földművelésügyi miniszterségéhez három nagy alkotás fűződik: a *mezőgazdasági érdekképviseletekről* szóló törvény, a *Közgazdasági egyetem felállítására* és a *földbirtok helyesebb megosztásáról* szóló törvényjavaslat, amelyet nagyatádi Szabó Istvánnal hozott tető alá. A Teleki-kormányban 1920 augusztus 16-án a földművelésügyi tárcát a kereskedelemügyi tárcával cserélte fel. 1920 augusztus végén Teleki Pál miniszterelnök betegsége idején Horthy Miklós kormányzó a miniszterelnöki teendők ideiglenes ellátásával bízta meg. A kereskedelmi tárcától 1920 december 10-án vált meg. 1921 elején a kisgazda- és földművelésügyi tárcát elváltotta meg. Betegsége bekövetkeztéig igen tevékeny tagja volt a pártnak és különösen fontos szerep jutott osztrályrészi Rubineknek az ingatlanváltásról szóló törvényjavaslat tárgyalása során.

1921 őszén kiújult régi ve-ebaja és az őst csekély kivétellel Balatonfüreden töltötte. Innen gyakran visszatért a fővárosba, ha a politikai életben szükség volt bölcs tanácsára. Horthy kormányzó előtt gyakran jelent meg kihallgatáson.

Mult év december óta állapota annyira rosszabodott, hogy a fővárosi Erzsébet-szanaszatóriumba helyezték el. Évek óta vesebaj kínozza s bajához az utóbbi időben véredényelmesedés járult. Karácsony táján mind súlyosabbá lett az állapota.

A közelmúlt napokban Rubinek Gyula szív működése mind jobban elgyengült; Vízkérszt délutánján azután súlyos fordulat állott be: Rubinek Gyula hirtelen elvesztette öntudatát és azóta csupán rövid pillanatokra tért eszméltre. 7-én Nemes Antal dr. budai püspök, a család régi bizalmasa, feladta a nagybetegnek az utolsó kenetet. A szombati napot is önkívületben töltötte, a vasárnapra virradó éjszakán többször rohamai voltak, végre vasárnap, e hó 8-án reggel, csendesben elszenderült.

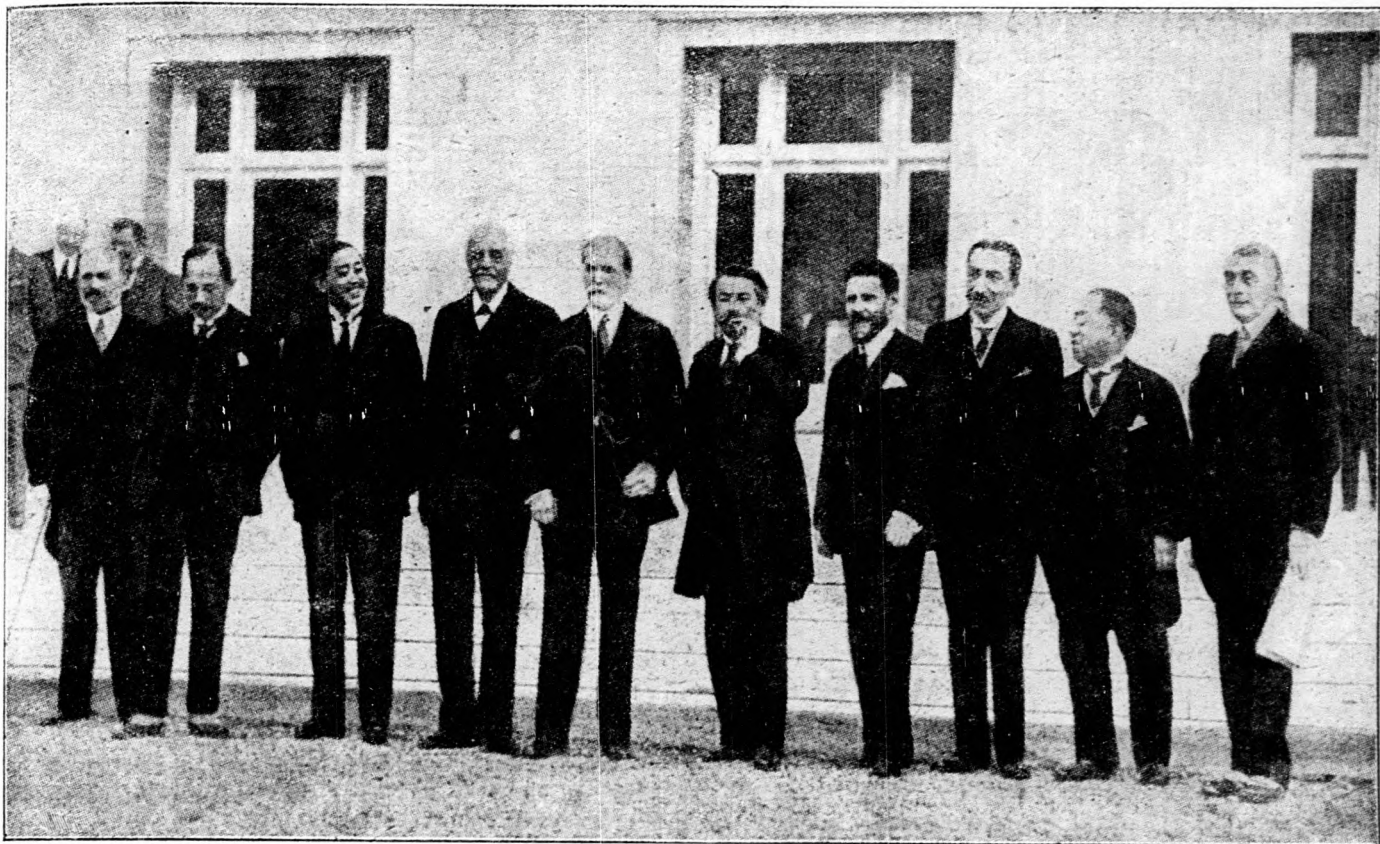
Rubinek Gyula 1894-ben vezette oltárhoz Lithvay Mátyás táblabíró és földbirtokos leányát: Margitot, akivel példászerű, zavartalanul boldog életet élt s aki odaadó feláldozással ápolta élete utolsó percéig. Halálát hitvesén kívül három gyermeke: László, Boriska és Tibor siratja. Rubinek István nemzetgyűlési képviselő testvérbátyját veszítette el benne.

Rubinek az országos agrárintézmények a maguk halottjának tekintették. Temetésének rendezését az Országos Magyar Gazdasági Egyesület vette kezébe s a ravatalt is az egyesület Köztelek-utcai székházának dísztermében állították fel. Résztvevőkkel az özevegély elsőnek kereste fel a kormányzó; ezt követte József főherceg, a nemzetgyűlés, valamint tisztelőinek serege.

Kedden, e hó 10-én temették el az egész ország gyásza mellett.

Budapest, január 14.

«Az elfelejtett láthatatlan.» Két hét múlva nemeszívű emberek estélyt tartanak a «Láthatatlan vendég» javára az Országházban. Tízezer koronát fizet minden belépő s ezért csak egy csésze teát kap. Azért ilyen keveset, mert a belépődíj — úgyszólván — egészen a «Láthatatlan vendégnek» van szána. Ez a «láthatatlan vendég» pedig a fővárosi nyomorultak tömege. Huszár volt miniszterelnök indította meg a szép mozgalmat föltűnést keltő beszédben, melyet a parlamentben tartott s melyben fölhívta az ország áldozatkész figyelmét arra a kétezer fővárosi családra, mely inségsben lengeti napjait. Örömmel halljuk, hogy a vagyonosabbak már több milliót össze is adtak a főváros inségses lakóinak a fölségítésére. Igazán örülünk az adakozásnak. De elszorul a szívünk, ha arra gondolunk, hogy az «Ország» házában megint csak a «főváros» inségseseivel törődnek s megfelel-

A washingtoni értekezlet résztvevői.

Balról jobbra: John W. Garret, az értekezlet főtitkára; H. U. Karnebeck (Hollandia); Alfred Sze (Kína); Balfour (Anglia); Hughes, Amerika külügyi államtitkára; Briand, Franciaország miniszterelnöke; Shanzer (Olaszország); de Cartier báró (Belgium); Takugawa herceg (Japán); d'Alte (Portugália), a nemzetek képviselői.

keznek a vidék, a falvak és a tanyák még szerencsétlenebb nélkülözőiről. A külföldi missziók is mindig csak a fővárosnak adakoznak. A fővárosban hol itt, hol ott van kiosztás. Igaz, hogy ezzel nagyobb föltűnést keltenek a kapitány és egyéb urak, de vajjon igazi jótékony-ság-e az, mely a reklámot keresi. A falvakban, a tanyavidéken, ha a didergő, mezít-lábas hadiárvékat fölöltöztetné valaki, aligha írják meg az újságok, de Isten előtt ép oly kedves lenne a műve, mint a missziós kapitányé, aki a fővárosi Vigadóban ováció és fotografálás közt osztja a pamutot. A falvakban, a tanyákon mezítláb s rongyokban járnak a gyerekek a jégen és havon, hogy iskolába mehessenek. Ez a nyomorult, szegény gyermek-sereg az «elfelejtett láthatatlan». Ha az «Ország» házában megfedekeztek róluk, mozduljon meg az ország s rendezzünk minden faluban a falu «elfelejtett láthatatlan»-ja javára jóté-kony estéket...

*

Már észretérnek... Antánték megint tanácsko-zásra gyűltek össze. Ezúttal Kánn városában. A tanácsko-záson az angol miniszterelnök kifejtette, hogy a diktálással nem lehet sokra menni, mert Középeurópában a gazdasági és pénzügyi helyzet állandó rosszabbodását ép a békeszer-ződéseken alapuló erőszakos követelések okozzák. Ép ezért, már hajlandó haladékat adni Németországnak a hadisarc fizetésére s azt tanácsolja, hogy márciusban üljenek össze az összes eu ópai államok, hogy a pénzügyeket Középeurópában rendezzék. Ez az, amit mi régóta hirdetünk. Tudtuk, hogy a valuta romlása a trianoni békéből ered. Tudtuk azt is, hogy a győztes hatalmak rá fognak jönni, hogy ostobaságot követnek el az erőszakoskodással. Azt is tudtuk, hogy pénzünk javítását s így a drágaság csökkentését mi magunk nem bírjuk keresztülvinni, hanem az európai hatalmak fognak erre össze. Hisz' nem csupán a mi pénzünk romlott le, hanem a többi legyőzötté, sőt az «új» államoké is. Tisztában vol-tunk vele, hogy a győztesek hamar észreveszik, hogy gögös

«békepolitikájuk» nemcsak bennünket ront meg, hanem ön-maguknak is árt. Ez most bekövetkezett. Várjuk, hogy foly-tatódjék a kijózanodás méginkább s belássák, hogy az egész trianoni szerződés tarthatatlan. Ez is bekövetkezik s akkor vége — a mi nyomoruságunknak. Csak tartsunk ki s ne engedjük magunkat a nemzetközi szabadkőművesek és vörösök által bedobott uszító eszmék útján — minő a királykérdés is — viaskodó táborokra szaggatni. Egységesen várjuk Magyarországot föltámasztását!

MI HÍR A POLITIKÁBAN?

Bethlen István gróf miniszterelnök vidéki útjáról vissza-térve átvette hivatalának vezetését. A miniszterelnök meg-jelent a kisgazda- és földművespárt vacsoráján és nagyobb terjedelmű pohárköszöntőjében bejelentette, hogy

barátaival együtt egyesülni kíván a kisgazda- és földművespárttal,

mert ez a párt az a szikla, amelyre a jövő Magyarországot fölépíteni lehet. Az országban megindult legitimista propa-gandával szemben harcot hirdet, mert ennek a propagandának az ország érdekében véget kell vetni. Annak idején Károly királyt szembeállították Tisza Istvánnal, most pedig a kor-mánnyal óhajtották szembehelyezni. Hangulatkeltésből azt hirdették az országban, hogy a kormány a királyra lövetett, pedig a nemzeti hadsereg csak a lázadókat és azok csapatait támadta meg. A miniszterelnök felszólította a keresztény-pártot, hogyha kormányt támogató határozatot hozott, hajtsa is azt végre.

Budapesti élő menekült oroszok karácsonyestje, Vízkereszt-napján.

Az ó-görög vallást követő oroszok — hitük szerint a karácsonyt két héttel később ülik meg, mint mi — Vízkereszt-napján bensőséges karácsony-estélyt rendeztek a Nemzetközi Vörös Kereszt Egylet támogatásával. Képiük a vörös terror elől messi Oroszországból hozzánk menekült orosz férfiak, asszonyok és gyermekek csoportját mutatja be a karácsonyfa alatt.

A kereszténypárt elnöke, *Andrássy Gyula* gróf a párt legutóbbi értekezletén bejelentette, hogy *lemond a párt-elnökségről és kilép a pártból*. Hívei saját kérésére még nem követték ezen az úton.

Nemzetgyűlés.

Január 3. A fölhatalmazási törvényjavaslat vitája során *Szabó József* (budapesti) beszédjében helyesli, hogy a kormány kötelességéhez hiven támogatja a szövetkezeteket. *Giesswein Sándor* elismeréssel adózik *Károlyi Sándor* gróf emlékének, aki megvalósította a szövetkezeti eszmét. *Tankovics János* pedig az ipartörvény módosításának tárgyalását sürgeti.

Január 4. *Bodor György* a kisüstök felállítására vonatkozó intézkedések végrehajtását sürgeti és egyben a vagyonszármaztatás lefizetésének rendezését teszi szóvá, *Madarász Zsigmond* pedig az állatállomány érdekében és a pénzkicserélés folytán származott kellemetlenségek megszüntetéséről interpellál, végül *Perlaky György* a baranyai demarkációs vonalon mutatkozó lehetetlen viszonyok rendezését kívánja.

Január 5. *Apponyi Albert* gróf egy félremagyarázott hírlapi nyilatkozat kapcsán az amerikai magyarok testvéri szeretetét és hazafias áldozatkészségét dicséri. *Czegledy Endre* a közmunkák megindítása tárgyában benyújtott indítványát indokolja.

MEZŐGAZDASÁG

Homoki szőlők trágyázása.

Irtva: Bittera József dr.

Homoki szőlőkben a termés nagysága egyenes arányban van a trágyázás mértékével. A homoki szőlők természetlő fogva szegény talaján a rendszerint pótlásra szoruló növényi tápanyagok: foszforsav, káli és nitrogén mindegyikére szükség van. Legegyszerűbben ezt istállótrágyával tudjuk megadni, aminek megvan az az előnye is, hogy televényképző anyag is kerül vele a talajba, annak állapota ezzel is javul. Az istállótrágya azonban nem olyan arányban tartalmazza a visszapótlásra szoruló, előbb említett három növényi tápanyagot, amilyen arányban azt a homoki szőlők kívánják. Ebből az következik, hogy belőle vagy sokat kell adni, vagy a kedvező arány elérésére úgy kell törekedni, hogy az istállótrágyán kívül műtrágyát is adunk a homoki szőlőben.

Ha csak istállótrágyával akarunk arról gondoskodni, hogy a homokon termő szőlő tápanyagban hiányt ne szen-

vedjen, akkor belőle 2—3 évenként kell hat holdjára 200 mm.-t számítani. Ilyen nagy mennyiségű istállótrágyát nehezen lehet szerezni. Ezért nem marad egyéb hátra, mint más úton törekedni a szükséges táplálóanyagok megadására.

Jól használható a homoki szőlőben a szárított sertés-trágya is, amelyből egy kat. holdra 100 m. kell. Ez azonban erősen hajtató hatású, miért is célszerű vele együtt 100 kg. szuperfoszfátot is alkalmazni holdankint, a hajtató hatás ellensúlyozására.

Termésben lehet tartani a homoki szőlőket tisztán mesterséges trágyafélék (műtrágyák) alkalmazásával is, azonban csakis abban az esetben, ha mind a három visszapótlásra szoruló tápanyagról kielégítő mértékben gondoskodunk.

A nitrogén táplálék túlsúlya káros, mert a szőlő «fára hajt», erős venyigéje, sok levele nő, de a fürtje későn ér, benne kevés lesz a cukor, a venyige beérését pedig akárhányszor megakadályozzák a korai fagyok. Foszforsav trágyák alkalmazásával ezt a káros hatást ellensúlyozni tudjuk. Csökkenti ez a nitrogén káros hatását, de a vele járó hasznot nem apasztja. Nem fog az ilyen szőlő érése megkésni. A kálium nem befolyásolja a minőséget, de a termés fokozása céljából, a homokban, feltétlen szükség van rá.

A nitrogén trágyák közül a kénsavas ammoniákat, a foszforsavtartalmú műtrágyák közül a szuperfoszfátot és végül a káli-trágyák közül pedig a negyvenszázalékos káliit lehet a homoki szőlőben ajánlani. Célszerű mennyiség lesz körülbelül 200 kg. szuperfoszfát, 100 kg. negyvenszázalékos káli és 100 kg. kénsavas ammoniák alkalmazása kat. holdankint. (A műtrágyák, amennyiben ma egyáltalán kaphatók, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél beszerezhetők, ahol azok ezidő szerinti ára is megtudható.) Esetleg 40 kg. csilialétromot és 60 kg. kénsavas ammoniákat is lehet elszórni. Szuperfoszfát ma mindenesetre kapható.

Ha káli-trágyát nem lehetne beszerezni, ez még a legkevesebb baj, mert jó, ki nem lúgozott, eső nem verte fahamuval nagyon jól pótolható. Ebből holdankint 400—500 kg. kell és ez esetben, mivel a fahamuban foszforsav is van, valamivel kevesebb szuperfoszfát is elég lesz.

A szőlőben a műtrágyák hatása igen gyakran csak a második évben mutatkozik, azért azok érvényesüléséről az első évben nem lehet ítéletet mondani. Sok esetben célszerű lesz az első évben mind a három féle műtrágyát megadni, a másodikban pedig csak nitrogénről gondoskodni.

A szuperfoszfátot és káli-trágyát tavasszal, a nyitás után kell elszórni. Nyitás előtt nem lesz helyes, mert ez esetben a kiszórt műtrágyát nyitással elhúznánk a tőkétől. A kénsavas ammoniákat még inkább; de ha ehelyett könnyen oldódó csilialétromot használunk, ezt a metszés után legcélszerűbb elszórni.

Hányszor és mikor malacoztassunk?

Irta: Schandl József dr.

Tagadhatatlan, hogy a koca jobb húsban marad és tovább megőrzi tenyészképességét, ha évente csak egyszer malacozik. Azonban a jelen gazdasági viszonyok arra kényszerítik az okszerűen dolgozó tenyésztőt, hogy kocáit tenyésztésre intenzívebben használja fel, mert a kocákban nagy tökérejlük, e töké tehát kamatozzon többször, másrészt a kocák takarmányozása, ápolása órási költségbe kerül s így a tenyésztő méltán várhatja, hogy a befektetett forgótőkéje is több kamatot hozzon és mielőbb lássa annak gyümölcsét.

Ezért ma már csak igen kevés gazdaságban malacoztatnak évente egyszer. A számító gazda hajlandó kocáit jobban takarmányozni, gondosabban ápolni s hajlandó előbb kislejtezni őket, mert a nagyobb számú malac eme költségeit fedezi. Gyakorolják ezt a mongolicát tenyésztő gazdák is, mert — a tapasztalat szerint — jobb táplálás mellett a mongolica koca is tud évente kétszer életerős malacokat hozni a világra.

Az évente kétszeri malacoztatás mellett gyakorolják a két évben háromszor, kistenyésztők pedig két évben ötszöri malacoztatást. Ez utóbbi esetben természetesen még fokozottabb mérvben kell jól tartani és még gondosabban kell ápolni a kocát.

Kétszeri malacoztatás esetén a gazdák legszívesebben látják a malacokat márciusban és augusztusban. Januárban még nem szívesen malacoztatnak, mert télen a vemhes és szoptató koca takarmányozása sokba kerülne, másrészt hazánkban még a legjobban megépítettől is hideg a tél derekán s így benne a malac nem fejlődik, elcsenevészik. Februárban is még tisztán a zsákból él a szoptató koca és még hideg az időjárás, de azért az olyan gazdaság, mely jól megépített, meleg ólakkal rendelkezik és amelyik súlyt helyez arra, hogy a második malacozás még a nyár végén folyjon le, az a február hónap mellett kitart.

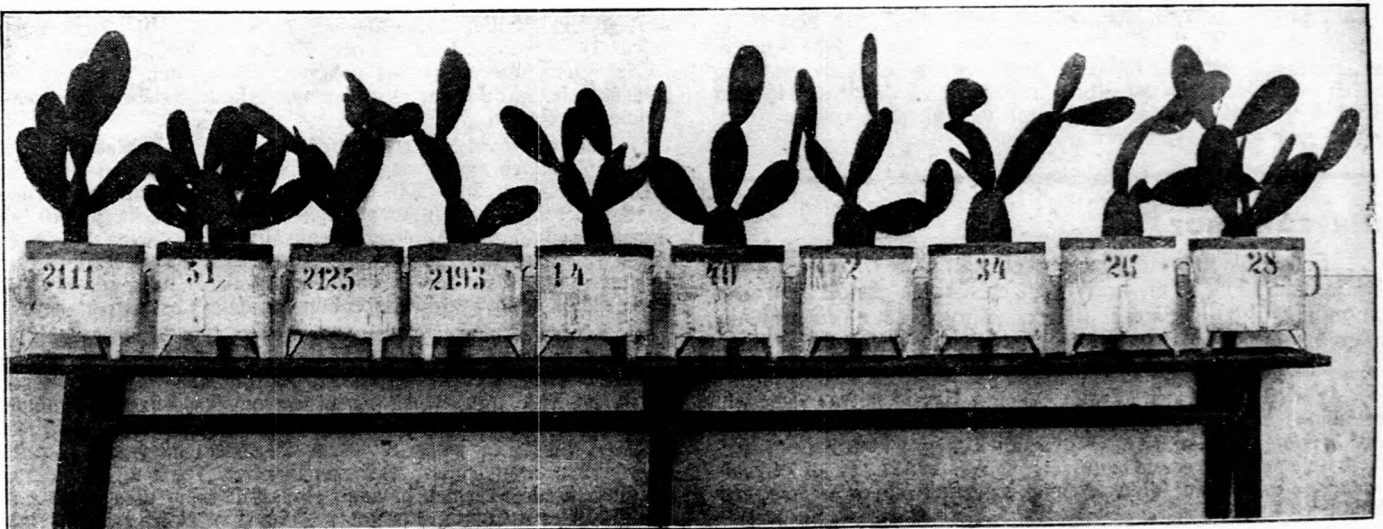
Március és április havát tartja a legtöbb gazda legjobb malacoztató hónapoknak. Ők t. i. úgy gondolkoznak, hogy az esetben a koca három-négy hetes malacával már a szabadba járhat s takarmányának egy részét ott megszerezheti, továbbá a friss fű fogvasztása közben tejelválasztó képessége jelentősen megnő, végül a malacok gyors fejlődésére lehet számítani, még olcsóbb, kevésbé szilárd istállóknak is, mert az éjszakák kevésbé hidegek, nappal pedig az éltető és nevelő napsugarakban melegedhetnek.

Augusztus a nvári malacoztatás hónapja. Későbbre (szept., okt.) halasztani azért nem szabad, mert akkor a malacok legérzékenyebb, fejlődésüket legjobban befolyásoló időszaka (elválasztás) egybeesik az őszi esős, ködös időjárással; az ilyen időben nem fejlődik, hanem elcsenevészik a malac és gyengén megy bele a hideg télbe, amikor szintén nem találja meg a kedvező fejlődés feltételeit.

A különböző állatfajok húsának jellemzői. A szarvasmarha húsa általában vörös színű, tömött, metszslapja fényes; a zsír megmerevedése után meglehetősen kemény, fehér vagy sárga és sajátságos szagú. Öreg vagy legelőre járó marhának zsírja sárgásabb szokott lenni. Fiatalabb göbölők húsa sötét téglavörös, mérsékelten rostozott és a fehér zsiradék metszslapját márványozottá teszi. Növendék szarvasmarha húsa petyhüdt, finom rostozatú, halvány, zsírral kevésbé átszótt. Öregbikák húsa rostos, sötét rézvörös, kemény, száraz, beszáradás után feltűnően sötét színt vesz föl. Fiatal hizlalt bikák húsa olyan, mint a hizlalt ököré. A szopos borjú húsa halványszürke, finomrostú, mérsékelten tömött vagy petyhüdt összeállású. Az ürühús sűrűn rostozott, sötétvörös, szaga a juhállóra emlékeztet. A faggyú nem annyira a hús közt, mint a bőr alatt helyeződik s kemény, szagtalan. A kecské hús világosabb, mint az ürüké; zsírban szegény. A hús és zsír szaga az eleven kecské kigőzölgésére emlékeztet. A sertéshús színe szürkés-fehértől a sötétvörösre változhat — a hizás foka szerint. A húst sok zsír szövi át, mely fehér, szemecskés. Idősebb tenyészokcák és később herélt kanok húsa sötétvörös, kemény és kevés zsír van benne. A kanok húsa undorító, mely főzéskor és sütéskor fokozódik. A lóhús barnavörös, a levegőn kékes fényűvé és sötétté lesz. A hús zsírszegény. Ize édeskés, zsírja olajos: sárgás-színű. A vadak húsa barnászürke, szaga és íze a faj szerint eltérő. Haláluk előtt erősen hajsztolt állatok húsa kissé keserű.

Tisztulási kiröpülés. A téli pihenést élvező méhek tudvalevőleg a kaptárban nem ürtenek, hanem oly napokon, mikor 10–12° C. fölé emelkedik a küllevegő hőmérséklete, akkor kiröpülnek és a méhes előtt ürítik ki barnássárga bélsarukat. A méhesz tehát meleg, verőfényes téli napokon látogasson ki méhese elé és ha azt venné észre, hogy a kaptárakból a méhek egyenkint kifelé szállingóznak, akkor tágtítsa ki a röplyukakat, seperje el a méhes elől az esetlegesen ott fekvő havat és hintsen helyébe szalmát. A röplyukakat azért kell bővíteni, hogy minél több méh röplülhessen ki s így megszabaduljon bélsarától, mely visszamaradva, beteggé (vérhas) tehetné. A szalmatakaró pedig azért szükséges, hogy a fáradtan földre eső méhek ne jussanak a hideg talajra, vagy ne süppedjenek a hóba, hol megdermednének, hanem a szalmán erejüket visszaszerezhesék és újból visszáröplülhessenek kaptárjukba. Ha a méhesz azt venné észre, hogy egyes kaptárakból csak gyéren vagy egyáltalában nem röplülnek ki, akkor a kaptár falának megkopogtatása vagy meleg levegőnek röplyukon való befuvása, esetleg mézes víz befecskendezése által ébressze föl és ingerelje kiröpülésre az egész családöt. A gondos méhesz a kiröpülés idejét szokta fölhasználni arra is, hogy a kaptárak aljdeszkáit kaparóvással kitiisztogassa. Mihelyt a nap elbukik és a levegő hűvösödni kezd, elcsenedesednek a méhek. Ezután ismét biztosítsunk nekik kellő nyugalmat.

A tövistelen kaktusz. (Képpel.) Afrika, Ausztrália és Észak-amerikának esőtlen, kopár, száraz, forró vidékein csak a kaktuszok teremnek meg, mert nagy, húsos szárrészeik rendkívül sok nedveséget tudnak magukban tartósan elraktározni. Egyes kaktuszok hidegebb éghajlatot is veszelny nélkül kibírnak, némelyek például nálunk is találhatók kertészetekben és átteleve a szabadban tekintélyes fagyot veszelny nélkül elviselnek. *Burbank* kaliforniai kertész és nagyhirű növénynevelő egy tövistelen kaktusz állított elő, amelynek az lett volna rendeltetése, hogy Északamerikának délnyugati, sivatagszerű száraz vidékein, ahol öntözés nélkül más növény nem él meg, takarmányul szolgáljanak s így az állattenyésztést ott lehetővé tegyék. Ez a tövistelen kaktusz állítólag a hideg iránt is kevésbé érzékeny és néhány fokos fagyot elbírt.

Tövistelen kaktusz.

Kukoricalevelek ipari feldolgozása. Németországi cégek a csöves tengerit borító szárazlevelek iránt érdeklődnek, amelyet ott ipari célokra használnak fel. Akiknek eladásra szánt kukoricalevél készültük van, forduljanak mintázott árajánlattal a Gyógy- és Ipari Növény Forgalmi Irodához (Budapest, Lónyay-u. 7.)

Tömögépek. (Képpel.) Nagyobb hizlaldákban a hizóban levő baromfiak tömését gépekkel végzik. Sokféle tömögépet szerkesztettek már. Főrészeik: egy tartány, melybe az eleség kerül s melyből lábbal hajtott szerkezet tolja ki azt egy csöbe. A tömöcsövet be kell vezetni az állat bázrsinjába. Így a tartányból kipréselt eleséget a tömöcsövön keresztül a baromfi begyébe tolhatjuk. Mielőtt a begy megtelt, a tömöcsövet el kell zárni. A tömést napjában kétszer eszközöljük. Ha a tömés idején még ételmaradék lenne a begyben, akkor egy tömést elhagyunk.

Fagyöngy. Különösen most, mikor fáink legnagyobb része lombtalan, feltűnnek a nyár-, alma- és körtéfán apró zöld bokrok. A fagyöngynek nevezett önálló növények ezek. A nevezett fák ágaira úgy kerültek, hogy magukat egy léprigó vagy más madár véletlenül ürülékével a fának ágára ejtette, hogy a mag csirázni kezdett és gyökércsírát bebocsátotta a fa ágának kérégbe, sőt a fás részébe is. A fagyöngy így élősködőjévé lett az illető növénynek és ennek nedvből táplálkozva fejlesztette ki 30—60 cm. átméretű, gömbölyű, örökzöld bokrát. Ha sok van a fán, akkor a nedvesvesztést már megsínyli. Irtani úgy szokták, hogy levágják azon ágat, melyen a fagyöngy székel, hogy necsak a lombozata pusztuljon, hanem a gyökere is, melyből esetleg új bokrok törhetnének elő. Tagadhatatlan, hogy a fagyöngy pikkelyszerű, örökzöld leveleivel és a villaszerűen elágazó hajtások tövében ülő fényes bogyóival a szemet gyönyörködtető növény és az is igaz, hogy bogyóit madárlep készítésére föl lehet használni, mindazonáltal az általa okozott kár nagyobb s így célszerű irtani ott, ahol találjuk.

A savó takarmányértéke. Habár a savó kellemes ízű és elég tápláló emberi italt képvisel, ott, hol nagy mennyiségben nyerik, rendszerint állatok takarmányozására használják föl. A savó tápértéke attól függ, hogy kivették-e belőle a zsírt (savóvaj készítésére) vagy az albumint (zsencidét) és végül, hogy a sajt készítéskor az alvadékat óvatosan vagy elhamarkodva törték-e össze. Előbbi esetben kevés, utóbbiban több benne a zsír és úgy változik tápértéke. Átlag 3—6 kg. liszttel egyértékű 100 liter savó, mint takarmány. Nagvobbára sertésekkel etetik föl úgy, hogy 1 kg. darát 3—4 kg. savóban kevernek el. Legjobb lesz a hizókkal és idősebb kocákkal etetni, míg malacokkal föl takarmányozni — habár ezek is szeretik — azért nem érdemes, mert kevés benne a fehérje, már pedig a fejlődő állatnak főleg a fehérjének nevezett tápanyagra van szüksége. Ha a savó nem friss, akkor föl kell főzni föletetés előtt.

A tojástermelés fokozása. New-York mezőgazdasági egyetemén hosszabb idő óta kísérleteztek, hogy miként volna fokozható a tyúkok tojástermő képessége. A kísérletek nyomán arra a tapasztalatra jutottak, hogy a tyúkok termelőképessége egyenes arányban áll az ólak világításával, vagyis a világos vagy este kivilágított ólban elhelyezett tyúkok több tojást tojnak, mint a sötét ólban levők. A tyúkok nem térnek oly korán nyugovóra a kivilágított baromfióiban, szorgalmasan táplálkoznak még késő este is és ennek következtében jobb tojók. Száz-száz darab egyfajtájú tyúkot negyvennyolc héten át figyelték meg. Az a száz, amely este még néhány órán át világított ólban tartózkodott, ez alatt az idő alatt 1625 darab tojással többet tojt, mint a másik száz, amelyek naplementekor sötét ólba kerültek.

Olvasóinkhoz!

Felkérjük azon előfizetőinket, kiknek előfizetése folyó évi január 15-én lejár, hogy előfizetésüket a csatlót befizetési lapon megújítani sziveskedjenek, nehogy az előfizetési díj hiánya miatt a lap küldésében fennakadás álljon be.

Az «**Író angyal**» és «**Grammophonra figyelő kutya**» védjegyű, valódi «**Grammophon-lemezek eredeti gyári áráiról**», — **mielőtt bárhol horribilis túllárat fizet**, — győződjék meg a kizárólagos vezérképviselőnél: **Sternberg** hangszergyár **Rákóczi-ut 60.** sz. «**Grammophon**» osztályban. Vidékre lemez-jegyzéket **ingyen és bérmentve** küldünk.

TANÁCSADÓ

Kérdés. Leszerelési illetmények ügyében hova kell fordulunk? (R. Gy. Oszró.) — **Felelet.** A járási székhelyeken levő Népgondozó Hivatalhoz.

Kérdés. Faragószáshoz alkalmas enyvet mily módon kell elkészíteni? (K. Gy., Irota.) — **Felelet.** Az asztalosenyvet állított vízben kell áztatni félnapig. A megpuhult enyvet megfelelő mennyiségű vízzel azután főzni kell. A főzés kettős fazékban történik, mert az enyv könnyen kifut a fazékból. Az így nyert enyvoldat használat előtt felmelegítendő. A főzéskor, melegítéskor az enyvet kavarni kell, különben leég.

Kérdés. Lombfűrészdeszkát hol szerezhetek be? (6058. sz. előfizető.) — **Felelet.** Fischer László cégnél, Budapest, IV., Kammermayer Károly-utca 3. Az árak minőség, fanem, vastagság szerint különböznek.

Kérdés. Öt hold földem tiszta kataszteri jövedelme hatvankilenc korona hatvanöt fillér, mennyi vagyonváltást tartozom fizetni? (1661. sz. előfizető.) — **Felelet.** Holdanként 58 kg búzát, összesen 2900 koronát tartozik fizetni.

Kérdés. A csendőrség tőlünk a harmadik községben van, a községi előjáróság kirendelt, hogy tizenöt kilométer távolságról tüzfűt hozzak a csendőrség részére. Köteles vagyok-e erre? (Olvassó, Balsa.) — **Felelet.** Amennyiben ez a községben régi szokás, vagy községi helyhatósági szabályrendelet a fuvarozási kötelezettséget kimondja, úgy köteles teljesíteni. Ha pedig olyan helyzetben van, hogy erre nem képes, úgy a község határozatát a községi képviselőnek megfellebbezheti.

Kérdés. Iparigazolványomat, amely megszállott területre szőlőt, elvesztettem, hogyan és hol szerezhetnék másikat? (K. J., Lajosmizse.) — **Felelet.** Új iparigazolványt állandó lakóhelyének iparhatóságától kell kérelmeznie; bővebben nem válaszolhatunk, mert nem közölte, hogy milyen ipart kíván űzni.

Kérdés. Házassághoz diszpenzációt milyen esetekben adnak, hol kell kérni és milyen okmányok szükségesek? (Tiszasas.) — **Felelet.** Diszpenzációt csak alaposan indokolt esetben adják meg, hogy kitől kérendő és milyen okmányok szükségesek, az attól függ, hogy mire nézve kéri.

Kérdés. Öten vagyunk testvérek, van 11 magyar hold birtokunk és 4—5 hold szőlőföldünk. Apánk elhalt; én most meg-nősülvén, kértem anyámat, hogy egy hold szőlőt, egy hold földet és egy és fél hold kaszálót adjon ki, de anyám erre nem hajlandó. (N. N., Kétegyháza.) — **Felelet.** Az anyát, amíg él, az ingatlanon haszonélvezeti jog illeti meg. Ön csak azon esetben indíthat sikeres pert, ha az anya által élvezett haszon az illő tartást túlhaladja. Ez esetben a bíróságtól a haszonélvezet korlátozását kérheti.

Kérdés. Milyen fajta vadalanylelne meg szőlőnek nálunk? A talaj közép-kötött. (K. S.) — **Felelet.** A körülmények bővebb ismerete nélkül tanácsot nem adhatunk, legajánlatosabb, ha tanácsért a körülmények bővebb leírásával a Szőlőgazdák Országos Egyesületéhez fordul (Budapest, IX., Üllői-út 25.), ahol készséggel adnak szőlőgazdáknak felvilágosítást.

Kérdés. Vidékünkön több 100 liter tejet tudnánk összegyűjteni. Kérünk felvilágosítást, hogy Budapesten minő vállalatoknál értékesíthetnők? (Egy kisgazda.) — **Felelet.** Tejtermékek értékesítésével többek között a következő vállalatok foglalkoznak: **GAEA** tejszövetkezet (Istók-u. 14.), **Központi Tejszarnok** (VII., Rottenbiller-utca 31.), **Budapesti Általános Tejszarnok** (IX., Drégely-u. 2.) A tej értékesítése most kissé nehezebb Budapesten, mert a termelők által felszállított nagyobb mennyiség következtében meglehetősen tejmentesség van.

Kérdés. Meddig élhet egy szőlőtő? (V. Z.) — **Felelet.** Előfordul, hogy jó földben egyes magánosan álló tőkék, minden gondozás nélkül is elélnek 200—300 évig is. A gyakorlatban és művelés alatt álló szőlőkben nagyon meg lehetünk elégedve, ha 30—40 évig hoznak gyümölcsöt. Az amerikai oltványok élettartama 14—20 év. Ezen idő alatt kell igyekeznünk kihasználni a szőlőt, de természetesen az oszkerűség szemmeltartásával. Nálunk régebben az öreg szőlők adták a legkiválóbb borokat, de sajnos, nagyon keveset.

Kérdés. Kell-e ingatlan vagyonváltást fizetni elpusztult szőlő után, ahol állandóan kapásnövényeket termelünk és kaszáló rétet? (L. J.) — **Felelet.** Az ingatlan vagyonváltásról 1921. évi XLV. törvénycikk szerint vagyonváltást fizetendő minden mezőgazdasági ingatlan (szántóföld, kert, rét, kaszáló, legelő stb.) után. A váltás a kataszteri tiszta jövedelem nagysága szerint a törvényben aránylagosan van megállapítva. Tehát úgy a szántóföldnek, esetleg kertnek használt elpusztult szőlő után, mint a rét után köteles a vagyonváltást a törvényben előírt módon leróni.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Olvasóinkhoz!

A legnagyobb öröm hangján kell megemlékeznünk a karácsonyi lapszámunkkal megküldött fölhívásunk eredményéről. Nap-nap után százával hoz a posta olvasóink karácsonyi és újévi ajándékaiként ugyanannyi új előfizetőt. Lapunk rövid egy évi fennállása után olvasóink legnagyobb szeretetét és ragaszkodását sikerült elnyernünk; elégedetten tekintünk vissza eddigi munkánkra és teljes bizalommal vagyunk a jövő munkánk eredményességét illetően. Ha olvasóink továbbra is ilyen buzgalommal segítenek lapunk terjesztésében, úgy a mögöttünk álló hatalmas és erős táborral kitűzött céljainkat hamarosan el fogjuk érni. Céljaink azonosak a gazdaságsadalom közös nagy céljaival; saját magának dolgozik tehát minden gazda, aki a *Vasárnap* fejlődéséért dolgozik. Vegye ki a részét minden olvasónk a közös munkából és szerezzen mindenki legalább egyetlen új előfizetőt.

Hazafias tisztelettel:

a „Vasárnap“ szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, IV., Múzeum-körút 1. sz. V. em.

Rubinek Gyula temetése. A magyar agrártársadalom nagy halottjának temetéséről készült képeket és tudósításunkat technikai okok folytán nem volt lehetséges ebben a számban közölni. Természetesen jövő heti számunkban helyrehozzuk a mulasztást.

Visszakaptunk huszonnyolc falut. A Délvidéken működő határkiigazító bizottság befejezte a Lendva-folyó menti munkáját, kihirdette a határkiigazításra vonatkozó döntését, amely szerint az ország határát a Lendva folyótól mintegy nyolcszáz méterrel mélyebben állapította meg Jugoszlávia felől s így Zala- és Vasvármegyéből körülbelül huszonnyolc község visszakerült Magyarországhoz. A döntés a hazafias vendlakosság körében leírhatatlan örömet keltett. Nem törődve a szigorú jugoszláv rendeletekkel, százával rohantak körül a bizottság autóit, lelkes tüntetést rendeztek és a magyar himnusz elnéklésével búcsúztak el a bizottságtól. Egyetlen egy vend sem akadt, aki ne követelte volna e területeknek Magyarországhoz való visszacsatolását. Ezután a Dráva melletti vonal kiigazítására fog sor kerülni s a lakosság itt is a legnagyobb izgalommal és reménykedve várja a kétségtől javunkra szóló döntést.

Földhöz is juthatnak az önkéntes honvédek. A honvédelmi minisztérium elrendelte az immár «magyar királyi honvédség»-gé vált nemzeti hadseregünknek önkéntes jelentkezési rendszer szerint való megújítását és utasította a törvényhatóságokat, hogy a 17—35 éves korban levő férfi népességet önkéntes belépésre hívják fel. A felvételi feltételek oly előnyösen vannak megállapítva, hogy a magyar királyi honvédség kötelékébe való belépést rendkívül kívánatosá teszi. Földműves népességünk számára is előnyössé kívánta tenni a kormány a katonai szolgálatra való vállalkozást. Kilátásba helyezte ezért, hogy a földműveseknek szolgálatuk fe-

jében a zsoldjuk bizonyos hányadából visszatartandó megtakarításokból a szolgálattól való kilépésük alkalmával 2—3 hold földet fog venni, lehetőleg a falujukban és lehetőleg még jelentékeny tőkét is kezükbe ad az első berendezések megszerzésére.

Savanyúkút a megszállt Nyugatmagyarország székhelye. Az osztrák fennhatóság alá került nyugatmagyarországi területek helytartóságának székhelyét január 2-án Bécsújhelyről Savanyúkútra helyezték át.

Márciusban nemzetközi gazdasági értekezlet lesz Olaszországban. A szövetséges hatalmak vezetői Cannes francia városban értekezletre ültek össze, amelyen a legfontosabb időszerű kérdéseket beszélnek meg. Az értekezlet programján szerepel az európai gazdasági forgalom helyreállítása, a pénzügyi hitelek kérdésének megoldása, továbbá az Oroszországgal való kereskedelmi és gazdasági kapcsolat felvételének kimondása bizonyos biztosítékok kikötésével. Lloyd George többek között javasolta, hogy március havának első napjaira gazdasági és pénzügyi értekezletet hívjanak össze és fel kell szólítani minden európai hatalmat, Magyarországot, Németországot, Ausztriát, Bulgáriát és Oroszországot is, hogy erre az értekezletre képviselőiket küldjék ki. Ezt az értekezletet Olaszországban tartják meg.

A Falu-Szövetség putnoki vándorkiállítás. A Falu-Szövetség az Amerikai Vöröskereszt akciójával karöltve Putnokon, Gömörmegeye meghagyott részének székhelyén, egészségügyi és falufejlesztési kiállítást rendezett. A január 5-iki ünnepélyes megnyitásra messze vidékről sereglett össze a közönség. A kiállítást százhusz vidékbeli kiállító nemes versengése tette igazán gazdaggá. Az építkezési, gazdasági, kulturális, kertészeti, bányászati, szőlészeti, ipari és háziipari csoportokat méltóan egészítették ki a Társadalmi Múzeum egészségügyi, a Herba gyógynövénytermelési s több más országos intézmény ismeretterjesztő gyűjteményei. A kiállítás január 8-dikán zárult. Vízkereszt napján tíz dalárda gyönyörűen sikerült dalosversenyt rendezett. A sokoldalú kiállítást felette tanulságossá tették azok az ismeretterjesztő előadások, amelyeket nagyszámú hallgatóságnak Urszinyi Gyula dr. egészségügyi tanácsos, járásorvos a közegészségügy és gyermekvédelem legégetőbb kérdéseiről naponta tartott.

Nyolcvan korona lesz Bécsben a villamosjegy. A bécsi villamosvasuti alkalmazottak ismét nagyarányú bérfőlemelést kérnek. Ennek következtében a menetjegyek árát az eddigi 30 koronáról egyszerre 80-ra emelik fel.

A Szent Bernát-rendi apácák temetője.

Róma mellett fekszik a Szent Bernát-rend nővéreinek kolostora a világ zajától gondosan elzárva. Az apácák a kolostor temetőjében mindennap ájtatos imát mondanak az elhunyt testvéreik szeretettel ápoló sírhantjai fölött.

Oláh csendőrök megöltek egy egész családot. A napokban Szegedre érkezett egy Temesvárról menekült magyar földbirtokos, aki elmondotta, hogy december 31-én este két oláh csendőr jelent meg házában, akik közölték vele, hogy kastélyát értesülések szerint ki akarják fosztani. A földbirtokos szívesen látta őket, megköszönte, hogy segítségére jöttek és éjjeli szállást adott nekik. *Éjszaka a román csendőrök rátörtek az alvó családra s a földbirtokos fiát, feleségét és 19 éves leányát meggyilkolták.* A zajra elősietett a cselédség, de a haramia csendőrök a cselédek közül is agyonlőtték egyet. Csak hosszabb dulakodás után sikerült a csendőröket lefegyverezni.

Otlet az ex-lex ellen. A francia szenátus és kamara az újév napján éjszakai ülésen tárgyalta az 1922. évre szóló költségvetést, amelyet az alkotmány szerint meg az óévben el kellett fogadni. Tekintve, hogy a vitát éjfélig nem lehetett befejezni, az *elnök az ülés terem hivatalos óráját éjjel 11 óra 48 perckor megállították.* A tárgyalást és a szavazást már csak jóval napfelkelte után ejtették meg, de azért mégis az óévben szavazták meg a költségvetést, mert — az óra szerint még éjfél sem volt.

Lakkeszímában temettette el magát egy cigány. Sokat beszélnek mostanában *Kecskeméten* egy cigánytemetésről, amelynek nem igen akad egyhamar párja a Fáraó népe között. *Máté Antal* házaló cigány volt és nem megvetendő vagyonot szerzett. Amikor meghalt, *kabátja bélésebe 30.000 korona kékpénzt találtak bevarrva, ezenkívül pedig sok arany- és ezüstpénzt és ékszert hagyott hátra.* Új fekete *bársonyruhába* öltöztették, lábára *lakkeszímát* húztak, a fejére *asztragán sapkát* nyomtak, így fektették a koporsóba. A kecskeméti cigányok zenekíséréte mellett hatalmas tömeg kísérte az elhunytat utolsó útjára.

Mennyi a világ adóssága? A newyorki National City Bank kimutatás készített az egyes államok ezidőszentini adósságáról. A statisztika szerint jelenleg 95.412 millió font sterling adósság terheli az összes államokat. Legtöbb adóssága van Németországnak, utána következik Lengyelország, majd Franciaország. Magyarország 3550 millió font sterling adóssággal szerepel a listán; ez az összeg körülbelül *900 millió koronának* felel meg.

A börtönben tudta meg, hogy kincs van a torkában. Amerika egyik börtönében ült rablásért három évre elítélve egy *Johnston* nevű ember. Johnston a saját szórakoztatására halkán dúdolgatni szokott cellájában. Később már fegyencársai előtt is énekelt. A fegyház igazgatója szívesen megengedte ezt, mert azt tapasztalta, hogy a fegyencek erkölcsi neveléséhez nagyban hozzájárult Johnston éneke. Egyszer egy newyorki színház főrendezője is meghallotta a fegyenc énekét és csodálkozással állapította meg, milyen tiszta és fejlett hangja van. Azonnal aláíratott vele egy szerződést, amelyben heti ötven dollár fizetést köt ki kezdő fizetesként a számára. Johnston, aki maga sem tudta, milyen kincs van a torkában, elfogadta a szerződést, az igazgató pedig, tekintettel jó viselkedésére és új életpályájára, amelyen becsületes életet folytathat, keresztülvitte, hogy további büntetését elengedték.

Az angol trónörökös látogatása Indiában.

Az angol király legidősebb fia, a walesi herceg, a szigetország leggazdagabb tartományában: Indiában időzik mostanában. Képünk azt a jelenetet örökíti meg, amikor a benszülőttek egyik uralkodója, a kolhapuri maharadzsa, ajándékot nyújt át a hercegnek.

Károly volt király és Zita királynő megérkezése Madeira szigetére.

Aki számontartotta a feleségével váltott csókokat. Nemrégiben meghalt *Londonban* egy jönevű ügyvéd, akinek hátrahagyott irásai között különös statisztikát találtak. Az ügyvéd ugyanis hosszú esztendőn keresztül gondosan számontartotta és följegyezte a feleségével váltott csókokat. A statisztika jellemző betekintést nyújt a szívügyek titkos világába. Az ügyvéd házaselete első esztendejében — feljegyzése szerint — *harminchatezreszer* csókolta meg a feleségét, így hát körülbelül száz csók jutott egy napra. A második évben ez a tekintélyes szám *felére csökkent*, a harmadik évben pedig mindössze *tízre apadt* a napi csókok száma. Ötvenzendei házaselet után már csak *két csók* jutott naponta, a kötelező *«jó reggelt»* és a *«jó estét»* alkalmával. A napi két csók azután állhatatosan kiltartott tizenötésztendős házaskorukig. Később már csak héba-hóba esett meg egy-egy csókváltás. Hiába, az idő a szerelmet is lohasztja!

Ezeréves város romjaira akadtak erdőirtás közben. A francia Indokina romvárosai a keleti építőművészet legcsodálatosabb alkotásai. A legérdekesebb a romvárosok között *Angkor* temploma, amely mintegy *hét négyzetkilométernyi területen épült.* Az épület több emeletes, az emeletek mindig kisebbek, úgy, hogy az egész toronyszerű. Az alsó emeleteknek kétszázötven méter hosszú kiugró tornácai vannak. Ezeket számos torony épült. A templom kapuja előtt kőből ember- és állatóriások állanak. Az épület tetején egy hatalmas Buddha vagy Brahma-szobor áll. A város ezeréves lehet s valóban csodálatba ejtette tudósainkat az akkori építéset ropant fejlettsége. Angkor városát csak tizenöt évvel ezelőtt fedezték fel. A város templomának romjait teljesen benőtte valami keleti kúszónövény s a falakból semmi sem látszott. A város körül ezeréves őserdő állott, ahol húsz-harminc éve még senki sem járt. A francia hódítók megkezdték az őserdők kiirtását, miközben rengeteg tigris és mérges kígyót kellett kipusztítaniok. Az erdőirtás közben fedezték fel az ókor keleti művészetének legcsodálatosabb alkotását: Angkor városát.

Hová tűnnek az elmúlt századok aranyai? Az ókori római császárság idején magában Rómában több aranypénz volt forgalomban, mint most a XX-ik században az egész világon. A szintén ókori perzsa király, Dárius kincsének a híre a mai napig fönttartotta magát. Nagy Sándor világhódító király, Julius Caesar tömöntelen kincset halmozott föl. Hová lettek hát a gazdag mult zengő aranyai? Legkézenfekvőbbnek látszik, hogy a letűnt korok aranyait idők során beolvastották. Egy híres német régiség-tudós, *Ludvig Krall*, azonban máshol keresi ezt az óriási aranymennységet. Az elmúlt századok, évezredek eltűnt aranyai, szerte ma — a *tenger fenekén* vannak. Csak az maradt meg számunkra a tömérdek kincsből, ami föld alá került és ez a mennyiség vajmi kevés. Az ókori emberek, őseink ékszere, aranya nincs ma már sehol. Az arany puha fém, folyton kopik és ami lekopik róla, az porszemekben a földre hull és eltűnik az emberi szem elől. A finom aranypor, akárcsak a bércek ormairól lemálló sziklaesillám, vándorolni kezd. Kalandos, kanyargós a porszem vándorútja. eső veri, szél söpri, egyszer a felhők közt jár, máskor a föld sarában, de végtére minden por, az aranypor is a tengerbe hull és megülepzik a fenekén. Sok-sok ezer esztendő múltán, amikor a tengerek medencét cserélnék, akkor válik ismét elérhetővé aranyra sóvár emberi kéz számára a mai tengerfenekék dús aranytartalma.

Elefánt — mint dajka. Közismert dolog, hogy az elefánt a legértelmesebb az állatok között. Ezt a látszólag otromba, nehézkes állatot épen okosságánál fogva a bennszüültek a legkülönbözőbb dolgok elvégzésére fölhasználják. Az elefánt nemcsak teherhordozásnál és mezei munkánál segítőkész nekik, hanem ügyes segítőtárs a ház körül is. Egy Délindióban állomásozó angol tiszt például a következő kedves esetnek volt nap-nap után szemtanúja. Az indus családnak, akiknél a tiszt lakott, szintén volt egy hatalmas elefántja; Ista volt a neve. Az elefánt sokat eszik, így hát a háziasszony ugyancsak ei volt foglalva, mert nemcsak férjére, hanem az elefántra is főznie kellett. Amikor a maguk ebédjé már javában forrt, akkor az asszony az elefánt napi kosztja után látott. Pár éves kisgyermeké azonban útjában volt. Főlkapta hát a ficánkoló kis jóságot, kivitte az udvarra és az ott állógoló elefánt oszlopoknál beillő mellő lábait közé leüllette a földre.

— Éhes vagy már Ista, úgy-e? — mondotta kedveskedve az elefántnak. — Kapsz is ebédet, de addig vigyáznod kell a gyerekre.

Az elefánt már tudta kötelességét, széjjelebb rakta lábait, nehogy kár essék az emberi csemetében. Az asszony ezután egy nagy agyagkorsóba parazsat rakott, majd tésztafélélt gyúrt, kisdorta hosszú kötélalakra, amit rendkívül ügyesen az izzó edény oldalára hejyezett, azután más foglalatosságba kezdett. Gyermekeit biztos helyen tudhatta. Míg tésztaja megsült, az elefánt hűségeen örködött a gondjaira bizott apróság fölött. Ha el akart mászni, ormányával gyöngéden visszahúzta lábait közé, dűnyögött neki, még jatszadozott is vele az ormányával, amelyet nagykomolyan ide-oda lóbált a kicsi előtt, hogy szórakoztassa.

A legpazarabb ruhatár. Érdekes, hogy nem a divatban vezető szerepet játszó, mindig jól öltözködő angolok kiralyneja, hanem az olasz anyakirálynő dicsekedhetik el a legpazarabb ruhatárral. Az olasz király édesanyja, bár elég éltes holgy, ötnél többször föl nem venné ugyanazt a ruhát, ha még olyan sokba került is az előállítás. Kisebb ruháit legszívesebben elajándékozza udvarhölgyeinek, akik ilyen módon szép mellesjovedelemre tesznek szert, mert királyinők levett ruháit elárúsítják gazdag angol és amerikai hölgyeknek. A királynő azonban ruháiról az értékes csipkéket nem adja tovább, hanem páralan csipkegyűjteményt állított össze. Nemrégiben a királynőt egy angol diplomata csipke-zsebkendővel lepte meg, amelyet 300.000 lírára becsúnek. Ez a zsebkendő olyan finom, hogy babszem nagyságú aranykelmebe hajtható össze.

Mennyit nyertek a német hivatásos kerékpárversenyzők. Egyik német lap sportrovata érdekes adatokat közöl arról, hogy mennyit nyertek 1921-ben a legkiválóbb német hivatásos kerékpárversenyzők. A sorrendben *Thomas* az első 321.000 márkával, utána *Lewanow* következik, aki csak ezer márkával nyert kevesebbet Thomasnál. Harmadik *Bauer* 311.800 márká nyereséggel. *Witling* 298.000, *Weis* 296.000, *Rosellen* 246.000, *Saldew* 242.000 markat kerestek. Mondanunk sem kell, hogy ebből az összegből Németországban nagyszerűen meg lehet élni. A kerékpározás tehát nemcsak testedző sport, hanem jó üzlet is.

Londonban villamos árammal végzik ki a fekete macskákat. Oroszország már évek óta nem szállít prémét az angol kereskedőknek s azért ma a divatos prémekek nagyrésze — *fekete macskák irinájából* készül Angliában. Londonban valóságos hajtóvadászlat rendeznek fekete macskákra. Hiába az állatvédő egyesületek tiltakozása: a fekete macskákat, sőt a fekete kutyákat is nagyszámmal pusztítják a köd hazájában. Az összefogott állatokra kellemes halál vár: *villamos szekre kötözik őket, nyakukra rézcsövet tesznek és ebbe vezetik az áramot, amely egyetlen pillanat alatt végez velük.* 1919-ben 29.013, 1920-ban 42.724 macskát és kutyát végeztek ki így. Az 1921-ik évről még nincs kimutatás, de mert a prémeshundak divatja nem mult el, valószínűnek tartjuk, hogy ez a szám csak növekedett. A nagyobb angol szőrmekezeskedők ezrelv tenyészik a fekete macskát.

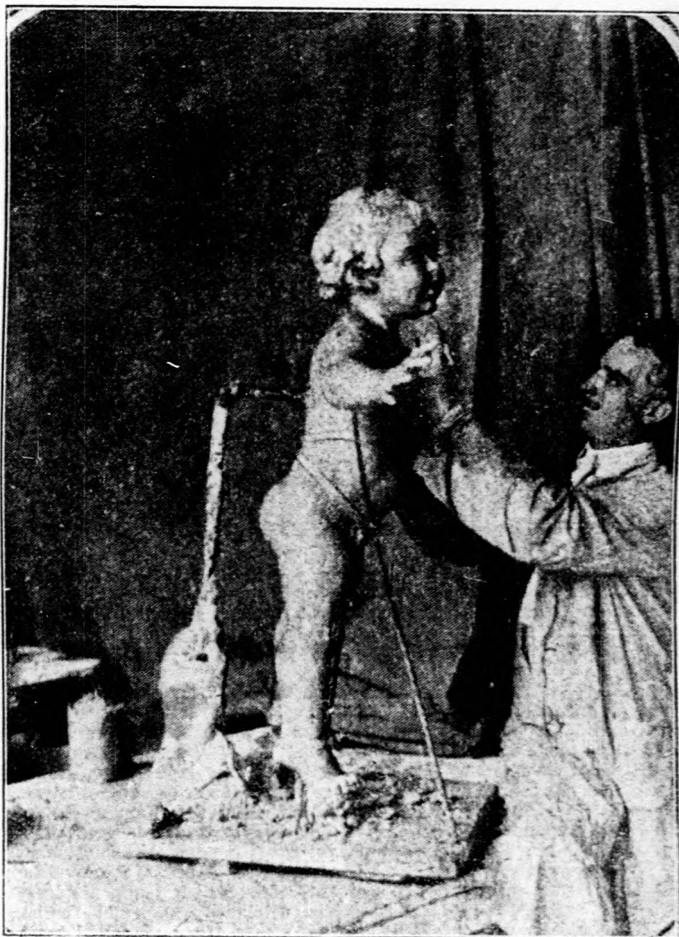
Kutyák is kaphatnak műfogat. Az egyik német ujságban egy állatorvos a következő hirdetest tette közzé: *«Kutyák szájába mesterséges fogsort teszek be műtét nélkül. A kutya nem nyelheti le a fogsort. Kívánatra aranyplombbal is készíték kutyáknak fogakat».* Nos, akinek fogatlan kutyája van, rajta, tétessen a Bodrinak aranyfogat. Hanem azután vigyázzon, nehogy úgy szóljon rá, ahogy kutyára szokás, mert a Bodri aranyfoggal már csak inkább «úr» lesz, mint kutya!

Akít az agyába hatolt golyó örüllté tett. Hét hónappal ezelőtt az egész orvosi világban feltűnést keltő műtétet végeztek az egyik amerikai fegyházban *Leondowsky* Herman fegyencen, akit teljesen megörjített egy agyába fúródott golyó, amelyet sokáig nem tudtak onnan eltávolítani. Végre sikerült a műtét s most — hét hónap után — a fegyenc teljesen felgyógyulva maga kérte, hogy szállítsák vissza a fegyházba.

Keménynyakú angolok. London egyik külvárosában egy angol nyaraló nagy tyúktenyészetet rendezett be. A kakasok a városi környezet ellenére is sokat kukorékolnak s a tyúkok kitarítói kőkodácsoltak. Ez a látma nagyon bosszantotta a szomszédot. Hogy megbosszulja magát, szerzett egy villamoszongorát, amely csak egy nótát «tudott» s ezt azután éjjel-nappal állandóan játszatta. A folytonosan ismétlődő muzsika természetesen zavarta a tyúktenyésztőt, de a tyúkokat is. A derék szomszéd ezzel sem érte be, nemsokára még egy örökké éneklő gramofont is megszólaltatott. Ez már több volt, mint amit a tyúktenyésztő el tudott viselni. Visszaköltözött a belvárosba, előbb azonban egy új, sokkal nagyobb tyúkfólat építtetett s megháromszorozta tyúkjainak, kakasainak számát. Erre a bosszúálló szomszéd is elhagyta a csatateret és lakást változtatott je egynehány kilométerrel odebb. A tyúkok jártak a legjobban — senki sem zavarta őket ezután.

Gépfegyverrel pusztítottak el egy bálnát. Az amerikai Panama-csatorna tudvalevőleg sekély vizű, így nagyobb tengeri halak nem is tartózkodnak benne. A multkorjában mégis megtörtént, hogy egy bálna tévedt a csatornába, ahol megfeneklett. Mivel élve nem sikerült kifogni, a csatorna hivatalnokai tutajról gépfegyverrel végeztek ki az állatot. Ezután kivontatták a rakodóparthoz, hogy majd elszállítsák a vágóhídra. A hetvenöt tonnás gőzdarú azonban nem tudta kiemelni a százhusz tonnás bálnát. Kivontatták tehát a nyílt tengerre, ahol vízi repülőgépről két bombát dobtak rá, ezek aztán darabokra tépték a hatalmas állatot.

Óriás írógép. Az egyik amerikai írógépgyár hatalmas írógépet készített plakátnyomás céljára. Ez a gép *ezerlétszázszor nagyobb, mint a rendes írógép.* Legnagyobb betűje akkora, mint egy szék ülőablaja, súlya pedig harmadfél font. Ezen a gépen készültek a híres *Dempsey-Carpentier* boxmérkőzés plakátjai is. Az írógépről fogalmat alkothatunk magunknak, ha elképzeljük, hogy egy sor betűjén hat ember kényelmesen elfér ülőhelyzetben.

Hogy készül a szobor?

A szobrász először drótvázat készít, amelyre nagy darabokban rárakja a nedves, gyúrható agyagot, azután kézzel kezdi alakítani a test formáihoz híven, majd a finomabb munkát vékony pálcikával, az úgynevezett mintázófával végzi. A napi munka után a szobrot nedves rongyokkal takarják le, hogy másnapra meg ne száradjon. A kész agyagszobrot aztán kiégetik, bronz öntvényt készítenek róla, vagy márványba vésik.

Tréfák.

(Az itt következő tréfákat a «Vásárnap» második pályázatára küldötték be.)

Borbélynál.

Beretváltják a cigányt. Természetes, hogy az inas végzi ezt és mivel csak ingyen, hát a legrosszabb beretvával. Csak úgy sziszeg bele a cigány. Munkaközben kívülről kutyaoordítás hallatszik. A borbély odafut az ablakhoz:

- Ugyan, mit ordít az a kutya?
- Bizonyosan azst is *ingyen beretváltják* — vélte a cigány.

(Beküldte: Lakatos János, Széchenyi.)

Miért nem eszik a tehén?

- Miért nem eszik a tehene, Panna néni?
- Biztos, az ördög bujt be'le. Egy csipetet sem evett egész nap, pedig milyen *jó széna van a faránál.*

(Beküldte: Lénárt István, Hercegfalva.)

Elkészt.

A gazdának eldöglik egy tehene. A gulyás hozza a bőrét, mire a gazda így szól:

- Mindjárt gondoltam, hogy valami baja van a tehénnek, mikor láttam, hogy *hozza kend a bőrét!*

(Beküldte: Szabó József, Kistelekek.)

Ravasz fogadás.

Egy társaságban valaki kér egy órát és a tulajdonosnak fogadást ajánl, hogy három kérdést tesz fel, amelyre háromszor egymásután nem tudja ezt felelni: *az én óráim!* Az óra birtokosa beleegyezik.

- Hány éves vagy? — hangzik az első kérdés.
- *Az én óráim!* — felel a másik.
- Hol aludtál az éjjel?
- *Az én óráim!*

Most a kérdéstevő így szól:

— Látom, hogy rajtad nem tudok kifogni és elveszítem a fogadást. Mi lesz a jutalmam, ha elveszítem a fogadást?

- *Az én óráim!* — hangzik a harmadik válasz.

Erre a ravasz fogadó zsebvágja az órát és a társaság nagy mulatságára nyugodtan távozik.

(Beküldte: Balogh Ferenc, Mezöberény.)

Rejtvény.

(Az alábbi betűrejtvényeket a «Vásárnap» második pályázatára küldötték be.)

á á ó ó
á á C ó ó
á á ó ó

S
D

(Beküldte: Illés Ferenc, Abaliget.) (Beküldte: Koscsó Pál, Vámosújfalva.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 6-ik számunkban közöljük.

A múlt évi 52-ik számunkban közölt rejtvény helyes megfejtése:

Békesség a földön az embereknek.

Megejtették: Horváth István, Jakab Gábor, D. Tóth Imre, ifj. Patay Ferenc, Kőszegi Károly, Kuruczleky Imréné, Esztári Közművelődési Egyesület, Farkas István, Balogh Dániel, Komár Mariska, Aranyos István, Szöllősy Gábor, Sivák Ferenc, Keresztes Lajos, Vincze Bálint, Tóth Ilonka, Pál Irénke és Mariska, Lamos Mihály, Tóth Imre, Papp Valika, Vigh Lajos, Boros Pál, ifj. Ritecz István, Beke István, Cs. Kovács István, ifj. Boján József, ifj. Kigyós Ferenc, Erős Sándor, Kiss Katóka, Kovács Ernő, Lakatos János, Kovács Márton, Rozlosznyi János, Vermes Ágoston, Takács János, Koti Varga János, ifj. Szegi Sándor, Fábán Marcsa, ifj. Nyerges Mihály, Darvas József, Ferenc és Biács, Weiland Béla, Kiss Tóth István, Mihály Gyula, Kőröcs Antal, Szilber János, Zsolczay Mihályné, Szabó Mihály, Bartha Mária, Hohhe Lajos, Sumi Ferenc, ifj. Nagy K. Lajos, Lustyik János, ifj. Dudás János, Fülöp Ferenc, Szabadszállási «Hangya» személyzete, Hasáb József, ifj. Fülöp István, Gaál Imre, Benedek Ferenc, ifj. Varga József, Reizinger Emilia, Markó Aurél, Sipos Boriska, Branyiczky László, Tóth István, Dudás György, Kovács Sárika, Hajdu Ignác, Baksay Mariska, Németh István, Fraunhoffer Ferenc, Burgondy Margitka, Gombos János, Vermes Lajos, Nyikos János, Schmikl Terézia, Schmikl János, Schmikl János, Vida Lajos, Mile József, Sipos Róza, Hagyó József, Csonka József, Csígy Gyula, Végh Vince, Nagy István, Burghard István, Bodzsár Pál, Lakatos Juliska, Szücs Lajos, Rektor Pál, Boros József, ifj. Huszárszky János, Virok Ilonka, Csóti István, ifj. Virok Péter, Vörös Zsigmond, ifj. Rácz István,

Süle Zoltán, Baráth Lajos, Kiss József, Szabó Elek, Kakuk Sándor, ifj. Orbán Lajos, Kaks Mariska, Joanicovics József, Kozma Ferenc, ifj. Hajnal Mihályné, Kozma Ferenc, Cséplő Lajos, Szabó Lajos és Gyula, Bíró Márton, Bese Mariska, Preszter Ferenc, Baráth Antal, Száraz Katica, Kun Lajos, Pados János, Drénai Mária, Agoston József, Szabó Kékes Antal, Szekeres István, Fodor József, Schmuck János, Biber Ilonka, Kozári Mihály, Illés Ferenc, Molnár Ilonka, Jáger Jánosné, özv. Fazekas Istvánné, Szabó Ambrus, Baráth Lajos, Boróczy Gábor, Albert Vendel, Tóth Gergely, Szabó József, Kovács János, Kis József, Süle Zoltán, Szücs Lászlóné, Kendrella József, Széles Jolán Darányi Sámuel, Konyeczky Antalné, Somogy Vilma, Sipos Hermin, Király Lajos, Szabó Tercsi, Szabó Elek, Lapu Erzsébet, Papp János, Cseke Zsuzsanna, Kis-Nagy Sándor, Gróf József, ifj. Glózik János, Nagy László, Pál Éva, Imre Juliska, Tornóczky Anna, Zsadányi Erzsike, Horváth Piri, Szabó Sándor, Fejes Sándor, Barsi József, Dely István, Málinger János, Péter Erzsébet, ifj. Málinger István, ifj. Hamza István, Szalai István, Cseke József, Lengyel József, Lovas Rózsika, Máté János, Kőröcs Istvánné, id. Boross Pál, Barkóczy József, Szi Mariska, ifj. Glózik János, Révész J. Sámuel, Balogh Elek, Zsidi Ifjusági Kör, Mravik János, Schneider Katica, Dobos Margit, Sipos István, Erdei Juliska, Vincze István, Baráth Miklós, Ivács István, Kenéz Kálmán, Ignác Erzsike, Vörös Kálmán, Fellner Ferenc, ifj. Papp Imre, Kereszturi Karolin, Györke Lajos, Burke Ferenc, Szücs László, Szalai István, Papp Lajos, Bodó József és István, Nagy Sámuel, Takács Rezső, Nagy Ferenc, Fésűs Lajos, Bene Lajos, Bathia Kálmán, Remhényi László, Nagy Lajos, Kiss János, Kiss Juliska, Boros Mihály, Karajos Ilona, ifj. Spisak Ernő.

Jutalomkönyvet nyertek: **Fésűs Lajos (Alsónovaj), Nagy Ferenc (Sarkad), Takács Rezső (Bogyoszló), Nagy Sámuel (Furád), Bodó József (Szöreg), Papp Lajos (Ujfehértó), Nagy László (Nemesdéd), Cseke Zsuzsanna (Sarkad), Szabó Elek (Vilka), Szabó Tercsike (Simon-torny).**

Az 1. számban közölt rejtvény megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő heti számunkban közöljük.

Vásár és piac.

Gabonavásár. Buza 2325—2375 K, rozs 1550—1575 K, takarmányárpa 1700—1750 K, sörárpa 1825—1850 K, tengeri szemes 2000—2025 K, zab 1430—1450 K, repce 2700—2800 K, köles 1500—1525 K, bab 1700—1800 K.

Takarmány. Elsőrendű széna 850—870 K, másodrendű 700—730 K, búkköny és muhar 930—980 K, lucerna 900—950 K, elsőrendű szalma 340—360 K, másodrendű szalma 200—240 K, korpa 1130—1160 K.

Vetőmagvak. Lóheremag 13.000—16.000 K, lucernamag 10.000—12.500 K, mák 9000—9500 K, cirokmag 1300—1500 K, napraforgómag 1650—1670 K, Viktória borsó 1800—2000 K, lenmag 3400—3500 K, kendermag 4000—4100 K, tavaszi búkköny 3200—3400 K, Baltacim 4100—4200 K.

Budapesti vágómarhavásár. Kilogrammonként elősúlyban: Bika jobbminőségű 28—40 K, bika silányabb 20—25 K, ökör jobbminőségű 45—60 K, ökör közep 20—34 K, ökör alárendelt minőségű 12—19 K, román ökör jobb minőségű 26—56 K, román ökör silányabb minőségű 16—19 K, tehén 1642 K, bivaly 44 K, növendék 25—30 K, kicsontozni való 13—16 K.

Borjú és juh. Borjú 40—72 K, juh 26—41 K.

Budapesti sertésvásár. Prima urasági sertés 88 K, prima szedett sertés 80—82 K, közepminőségű 76—80 K, könnyű sertés 60—67 K, öreg urasági sertés 80—82 K, öreg szedett 76—80 K, kilogrammonként. Szalonna 110—115 K, zsír 145—148 K kilogrammonként. Sovány sertésárak változatlanok.

Zöldségfélék és gyümölcs. Sárgarépa kilója 24—28 K, petrezselyem 32—34 K, zeller 18—20 K, kalarábé 14—18 K, vöröshagyma makói 34 K, közönséges 32 K, foghagyma 65—70 K, céklerépa 16—20 K, fejeskáposzta 20—22 K, kelkáposzta 20—22 K, vöröskáposzta 34—36 K, saláta fejes darabja 6—8 K, burgonya kilója 10—12 K, retkek fekete 16—20 K, karfiol 60—70 K, paraj 30—50 K, savanyított káposzta 16—25 K, alma faj 90—120 K, közönséges 50—80 K, gesztenye 90—100 K, dió 76—80 K, körte 90—120 K.

Baromfi és tojás. Élő csirke rántani való, párja 130—150 K, élő csirke sütni való, párja 150—220 K, kacska, liba élő hizott kilogrammja 110—120 K, kacska, liba tisztított hizott kilogrammja 120—140 K, élő tyúk, párja 250—300 K, tojás darabja 5—12 K.

Bőr és fagygy. Magyar marhabőr és bikabőr 65—70 K, tarka marhabőr 72—78 K, borjúbőr 160—170 K, juhbőr 42—46 K kilogrammonként a vágóhídon átvéve. A fagygyúiacon fizettek legutóbb nyers-fagygyúért 20—55 K-t kilogrammonként a budapesti vágóhídon átvéve.

Idegen pénznemek legmagasabb árai: 1922. január hó 10-én 1 drb Napoleon arany 2370 K, angol font 2585 K, dollár 606 K, francia frank 50 K 50 f, lengyel marka 21 f, német marka 3 K 96 f, olasz lira 25 K 80 f, osztrák korona 9-5 f, orosz rubel 51 f, lei 4 K 96 f, szokol 9 K 92 f, svájci frank 117 K, dinár 7 K 75 f, ezüst korona 35 K. Zürichben 100 magyar koronáért 0-85 svájci frankot fizettek.

Főszerkesztő: **Meskó Pál.** Felelős szerkesztő: **Héjj Imre dr.**
Főmunkatárs: **Buday Barna.** Felelős kiadó: **Meskó Pál.**

(3. folytatás.)

Misu sem félt az «Ördög anyjától». Lehasalt melléje, innen nézte most is a Vágot. Itt zokogott minden tavasszal, ha a folyócska kilépte a medrét. Ilyenkor lehet indítani a tutajt...

Misu gyermekesen együgyű lelkében vágyak keltek, nőttek, erősödtek, melyeket a gyermekkori emlék szült s amelyeket nem tudott megérteni.

Nyolc tavasz mult már el, amióta Bozsókát látta. Bozsókát, a legszebbet, akit valaha látott, megszerette s szeretni fogja míg él, miként szeret mindent, ami lelkét egyszer megragadta.

A tót nem ismeri a vad, a nagy szerelmet, csak a mindenható szeretetet, amelyet — még a szerelem sem ölhet ki belőle. Fenségesebb érzésnek tartja ezt, mint minden más érzést, ha csak emlék is az, amit szeretni megtanult.

Misu mindennél jobban szerette Bozsókát. Vágyott utána. Hitte, hogy Bozsóka is várja őt.

Gyülölködve, vad haraggal nézett a falu felé, ahol most a cseh parancsol, aki nem engedi a fenyőt tutajba kötni, aki nem engedi őt a «nagy vízre», a Bozsókához!

Feje felett, a hegyoldalon döngtek a fenyők a fejszecsapások alatt. A falu üres volt, csak néha néha dugta ki a fejét egy asszony az arasznyi ablakon: vajjon valóban tavasz van-e már?

III.

A falu harangját, amely magas lábakon függött, meghúzta az öreg Zapuska. Dél volt.

A harangzó felzúgott a hegyoldalra is, ott megakadt, visszaverődött s ment tovább a vízzel délre, messze-messze...

A favágó tótok lerakták a fejszét. Imádkoztak, azután edegéltek. Mikor ezzel is elkészültek, egymásmellé ültek.

Néztek maguk elé üres szemekkel. Ajkukról elszállt egy-egy sóhaj, de panaszló szót nem ejtettek. A szemekbe azután kiült egy nehéz könnycsepp. Megértették egymást: politizáltak.

Mert a tót nem ért a szónoklathoz. Azt se mondja el, ami fáj neki. Csak érzi. De mélyebben érez, mint bárki más. Talán úgy, mint az állat, mely sír, örül, nevet, szenved s mégsem mutatja, — úgysem értenék meg.

A kuzmicskai favágók is érezték, hogy nem jól van ez így a sorsfordulással. Fáj az, hogy ők most nem Magyarországon vannak. Csak egy könnycseppet ejtettek, ez volt a szónoklat, a hűségnyilatkozat s — az akarat is. Mind egyet érez, mind tőr, szenved szóltanul.

A vulkán nem mindennap tör ki, de ha megnyitja száját, tüzet, vért, javjeszéklést okád.

A Vág völgyének csendjét kocszörgés verte fel. Szokatlan hang a kuzmicskai tót fülének.

Misu előrehajolt, hogy lássa, ki ül a kocsiban. Mögötte mozgott, imbolygott az «Ördög anyja». Mikor látható lett a kocsi, mintha előbbi gondolatait, gyermekálmai fájó érzésének panaszló szavait folytatná, átfutott a lelkén:

— A cseh úr! A kocsin ül! Ez parancsol, ez nem engedi, hogy az apám, hogy én, hogy a — tót a «nagy vízre» mehessen. Bozsóka, ez nem enged hozzád! Ugye, azt hiszed, hiába vársz?!...

Tavasz volt. A Vág vize táncolt a sziklák körül. Misu lelkében a vágy kínczón, parancsolón lépett fel Bozsóka után. Arca haragot öltött, gondolatai elsötétültek:

— Ha most nem a cseh lenne az úr, mehetnék a «nagy vízre», úgy, amint régen, s meglátnám újra a parton Bozsókát... szegény, hogy várhat engem...

S míg az emlékképek újra lepergettek káprázó szeme előtt, a kocsi mind közelebb-közelebb ért.

— Csak 'ez az úr nem engedi! — ébredt vad haraggal álmodozásából Misu.

Emberietlen düh, vad elszántság tört fel benne. Mintha fájának minden keserve beleszorult volna ebbe az egyetlen testbe s most utat keresne, mint a vulkán tüze, hogy szabaduljon az emésztő kintől, hogy másokat pusztítson.

Felugrott fekhelyéről. A kocsi már egészen közel ért. Még egy gyűlöletes pillantás feléje...

Fejszéjével nagyokat vágott az «Ördög anyja» tövébe. Zúzta a követ, ami odakötötte a sziklát a földhöz. Már omlik a kő... porhagyás... inog a szikla... most megnagyítja... a szikla lódul, de újra megáll... a kocsi mindjárt a hídra ér...

Misu homlokán a verejtek gyöngyözik. Hosszú fűrtjei az arcába érnek. Fogát összeszorítja. Forró indulat tör ki belőle:

— Úr... cseh úr... én magyar vagyok... nem vagy úr, nem parancsolsz... Bozsóka vár... jövök, jövök...

A kocsi a hídra ér. Misu még egyet taszít az «Ördög anyján». Fejszéjét elvetette...

Az egész hegyorr meginog... a hatalmas szikla előrehajlik... most... — zuhan...

A kocsi a hídra ért, de már nem látszik. Az «Ördög anyja» mindent eltemetett. A széles híd összeomlott.

A Vág vize vígan táncol, zúg az akadály felett.

A romok alatt egy ember fekszik. A cseh. Az úr. A Vág vize kissé sötétebb, de egy perc alatt a piros vér is szürke lesz.

A lovak vinyogva, reszketve vonszolják ki magukat a víz jobbpartján. Partot érnek. Egy pillanatig biztatást várnak, félnek s azután örült vágatással mennek vissza Prazdova felé.

... Misu még egyet taszít az «Ördög anyján»...

Magyarországi
képviselő:

STERNBERG

királyi udvari hangszergyár
Budapest, Rákóczi-út 60.

Vörösréz pálinkafőző-üstök

és vörösréz mosó-üstök rak-
táron mindenféle kivitelben
Máthé András rézmű-
árúgyár
Ujpest, Károly-utca 11.

Szakorvosi

rendelő vér- és nemli betegok
részére. Ezüst saivarsan-oltás.
Rendelés egész nap.

VII., Rákóczi-út 82., I. em. 1. (Róknussal szemben.)

Brilliánsokat, gyöngyöket, régiségeket

mindenkéni drágábban VESZ (Teréz-templ.
Székely E. Király-u. 51. szemb.) Telef.

KERÉKPÁR

alkatrészeket, gummitak nagy-
bani gyári árban

LÁNG J. ÉS FIA
kerékpár nagykereskedők
Budapest, József-körút 41.

Arjegyék ingyen.

MINDEN HÁZNÁL

nehezen várják a postát, amikor
az erő, az egészség és a szépség
csodaszereit hozza.

A DIANA-készítmények az egész világon
mindenütt kaphatók!

Diana-puder (fehér vagy rózsás, vagy testszíni)
próbadoboz K 20.—, nagy doboz K 33.—
Diana-krém (csak éjjeli, vagy nappali és éjjeli
használatra) próbatéglő K 20.—, nagy
téglő 33.—

Diana-szappan 1 próbadarab 16.—, 1 nagy
darab K 22.—

Diana-próbakészlet (1 próba-puder, 1 szappan,
1 krém együtt) gyönyörű dobozban K 55.—

Diana-nagykészlet (1 nagy puder, 1 szappan,
1 krém együtt) gyönyörű dobozban K 85.—

Diana-szájvíz 1 próbaüveg K 45.—, 1 nagy
üveg K 70.—

Diana-fogkrém 1 tubus K 15.—

Diana-sóborsszesz 1 kis üveg K 35.—, 1 közép
üveg K 90.—, 1 nagy üveg K 175.—

Főelárúitőhely:

DIANA KERESKEDELMI R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 30.

Szövetkezetek figyelmébe!

Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női-, gyermekecipők, box-, sevro- és
sziros bőrből a legjutányosabb napi árakon szereshetők be a

„Hangya“ cipőosztályánál.

Tehénbőreszlmák, boxcszlmák, munkáscipők nagy választékban.

AJÁNLUNK 12 q, 15 q teherbirású, masszív, ábra szerinti

12 q 12.000 korona. **szekereket** 15 q 14.000 korona.

Vasmegyei Szövetkezeti Árúforgalmi R.-T. géposztály
SZOMBATHELY.

A „Hangya“

vidéki szövetkezetel-
nek tagjai a legjutá-
nyosabb árak mellett

szerezhetik be
ruházati cikkeiket, miért is ajánlatos, hogy

a kisgazda és földmives úgy a saját, vala-
mint a családtagjainak ruhászükségletét

mint: kész férfi öltönyök, férfi és női felsőkabá-
tok, fű- és gyermekruhák, férfi és női kö-
tőt kabátok, sweaterek, férfi, női és gyer-
mekharisnyák, szövet- és kelmeárúkat

a „Hangya“ vidéki szövetkezeti
útján szerezzék be.

a „Hangya“

vidéki szövetkezeti
útján szerezzék be.

a „Hangya“

vidéki szövetkezeti
útján szerezzék be.

DETÓMAGNEMESÍTŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ R.-T.

Budapest, V. ker., Mérleg-utca 3. Telefon: 128—35 és 73—73.

Vezérigazgató: SZÉKÁCS ELEMÉR. Táviratcím: Nemesmag.

**Eredeti nemesített Székács-
léle zabok, tavaszi takarmány- és sörárpák,
bokorbab, mohar, vérköles, aransyárga, korán-
érő, lófogú F. tengerivetőmagvak előjegyez-
hetők és megrendelhetők a**

Detómagnemesítő és Értékesítő R.-t.-nál.

Ekék, ekealkatrészek,

boronák,

kapáló ekék,

fűkaszalók,

marokrakó és kéveköti aratógépek,

lógereblyék,

kézi-járgányosok, meteres- és

gőzcséplőkészletek,

szegekavágók, répvágók,

daralók, morzsolók

s minden egyéb gazdasági

gép és szerszám a

„Hangya“ mezőgazdasági
géposztályánál

szereshetők be legjutányosabban.

Legjobban az jár, aki az

„Uj Barázdá“-ban és a

„Vasárnap“-ban hirdet.